

EMBERI JOGOK OLIMPIÁJA

Kerületi forduló

2009/2010 iskolaév

XII. évfolyam

Teszt

A helyes válaszokat a válaszadó íven tüntessétek fel.

1. feladat

Demokratikus államban az állampolgárok:

- | | | |
|---|---|---|
| 1. csak azt tehetik, amit a törvény megenged | I | N |
| 2. csak azt tehetik, amit a SZK alkotmánya megenged | I | N |
| 3. csak azt tehetik, amir l a parlament és a kormány dönt | I | N |
| 4. mindent megtehetnek, amit a törvény nem tilt | I | N |

2. feladathoz tartozó szöveg

šA magánlakás sérthetetlen. A magánlakás sérthetlenségébe történ beavatkozások törvény alapján csak akkor engedhet k meg, ha ez a demokratikus társadalomban az emberi élet, testi épség, vagyon és személyi jogok védelmében okvetlen szükséges (SZK Alkotmányának 21. cikke)

Feladat

Az alábbi helyzetekben döntsétek el IGEN/NEM, hogy megszeghet őe a magánlakás sérthetlensége

- | | | |
|--|---|---|
| 1. A rend rségre bejelentés érkezett, hogy egy fiút vernek a szomszéd lakásban | I | N |
| 2. A t zoltók engedély nélkül behatoltak a lakásba, hogy eloltsák a tüzet | I | N |
| 3. Egy n lakásban történ kínzásáról szóló anonim bejelentést követ en a rend rök behatoltak a lakásba | I | N |
| 4. Kábítószer és csempészáru rejtegetésének gyanúja miatt a rend rök bírósági engedély nélkül házkutatást végeztek | I | N |

3. feladat

A **magánélethez** való jog az egyik alapvet ember jog.

Döntsétek el IGEN/NEM, hogy az alábbi helyzetekben sérült őe ezen jog:

- | | | |
|---|---|---|
| 1. Több középiskolán az egész épületben kamerahálózatot telepítettek. | I | N |
|---|---|---|

2. M. Péter elolvasta a barátjának mobiltelefonjában elmentett szöveges üzeneteket, és átküldte ezeket a saját telefonjába. I N
3. Egy bulvármagazin újságírója közzétette egy ismert magas rangú politikus családtagjainak fényképeit. I N
4. A kórház alkalmazottai a kórházi ellátásban részesülő beteg egészségügyi feljegyzéseit nézik. I N

4. feladathoz tartozó szöveg

A szólásszabadság és az információkhoz való jog garantált.

A cenzúra megengedhetetlen.

A szólásszabadság, az információk keresése és terjesztése törvény által korlátozható.

SZK Alkotmánya

Feladat

Minden egyes alábbi esetről döntsék el, hogy ellentétes-e a SZK Alkotmányába foglalt szólásszabadsággal

1. A kormány rendeletet adott ki, hogy minden egyes újság szerkesztésében munkahelyet kell biztosítani egy olyan személynek, akinek az lesz a munkaköre, hogy ellenőrizze, a cikkek nem sértik-e a kormányt. I N
2. Bírósági döntés alapján betiltottak egy folyóiratot, mely a Main Kampf-ot folytatásos formában közzétette. I N
3. Fiatalemberek csoportja egy nyilvános gyülekezésein nyíltan támogatását fejezte ki egy neonáci pártnak. I N
4. A rendőrség fellépett egy fiatallal szemben, aki a téren a miniszterelnökre és az elnökre nézve sértő szavakat kiabált. I N

5. feladat

Vizsgáljátok meg és döntsék el minden egyes alábbi hirdetésről, hogy diszkriminatív jellegű-e:

1. Marketing részlegünkre felvesszünk asszisztent, középiskolai végzettség érettségivel, számítógépes ismeretek, életkor 25-éves korig. I N
2. Felvesszünk könyvelőt/könyvelőnőt, középiskolai gazdasági végzettség, angol nyelv ismerete, kettős könyvelési gyakorlat, számítógépes ismeretek. I N
3. Tanárt/tanárnőt keresünk a nyelvtudományi katedrára, harmadik fokú felsőiskolai végzettség, idegen nyelv ismerete, gyermektelen, állandó pozsonyi lakóhely. I N
4. Nyomdaipari szakközépiskola informatikatanárt keres, felsőiskolai végzettség INF szak, munkatapasztalat elnyert jelent. I N

6. feladat

Döntsék el, mely alábbi esetekben sérültek a SZK Alkotmányából eredő emberi és állampolgári jogok?

1. A parlamenti választásokon megtiltották a Szlovákiában állandó lakóhellyel rendelkező Ibrahimnak Jemenben, hogy szavazzon. I N
2. A tanárok az országban nem elégedettek a munkakörülményekkel és úgy döntöttek, hogy sztrájkolnak. I N
3. A törvényhozó testületek elfogadták azt a törvényt, mely szerint minden 6 ó 16 éves korú gyermek számára kötelező az iskolalátogatás. I N
4. A törvény elrendeli a dolgozók kötelező szakszervezeti tagságát. I N

7. feladat

Válaszoljatok az alábbi kérdésekre IGEN/NEM válasszal, hogy

összhangban vannak öe az emberi jogokkal:

- | | | |
|--|---|---|
| 1. Az ingyenes alapiskolai és középiskolai oktatásra jogotok van | I | N |
| 2. A tanárn eltitkolhatja, hogyan értékelte a tudásotokat | I | N |
| 3. Az iskolai rendtartásba a szül k kérésére bekerült, hogy a fiúknak tilos hosszú haját viselniük | I | N |
| 4. A magániskola igazgatósága jogosult elrendelni egyenruha viselését | I | N |

8. feladat

Döntsétek el, hogy az alábbi kijelentések igazak vagy hamisak:

- | | | |
|---|---|---|
| A választások a polgárok véleményét fejezik ki | I | N |
| A választások biztosítják a parlamenti és a kormánypozíciók min ségibb betöltését | I | N |
| A választások garantálják a szociális igazságot az országban | I | N |
| A választások a politikai er viszonyokat tükrözik az országban | I | N |

9. feladathoz tartozó szöveg

šA petíciós jog szavatolt. Mindenkinnek joga van önállóan vagy másokkal együtt a nyilvános vagy egyéb közös érdek ügyében az állami és területi önkormányzati szervekhez kérvényekkel, javaslatokkal és panaszokkal fordulni.ö (SZK Alkotmányának 27. cikke)

Feladat

Tüntessétek fel, mely alábbi esetekben ellentétes a petíció a SZK

Alkotmányával?

- | | | |
|---|---|---|
| 1. A választási kampány során egy politikai párt petíciót kezdeményezett a lágy drogok legalizálásáért. | I | N |
| 2. A Föld Gyermekei Alapítvány petíciós akciót szervezett az autópályák építésének betiltásáért a természetvédelmi területeken. | I | N |
| 3. A bíróság ítéletet hozott a vádlott b nősségér l. A családja meg van gy z dve az ártatlanságáról, petíciót kezdeményezett az ítélet módosításáért. | I | N |
| 4. A polgárok petíciót írtak hulladékártó építése ellen a községben. | I | N |

10. feladat

Döntsétek el IGEN/NEM, mely alábbi kijelentés rasszista, xenofób?

- | | | |
|--|---|---|
| 1. Minden kínainak más a b rszíne | I | N |
| 2. Az összes vietnami üzérked spekuláns | I | N |
| 3. Az összes arab terrorista | I | N |
| 4. Az összes roma beilleszkedésre képtelen és m veletlen | I | N |

11. feladat

A SZK Alkotmányában alább feltüntetett jogok közül melyek teszik lehetővé, hogy a polgárok aktívan részt vegyenek a közügyekben

1. szavazati jog (vagy választás jog)		I
N		
2. petíciós jog	I	N
3. ellenállási jog	I	N
4. véleménynyilvánítási jog	I	N

12. feladat

Döntsék el, az alábbi jogok közül mely tartozik az első generációs emberi jogok közé:

1. békében való élethez való jog	I	N
2. munkához való jog	I	N
3. magánélethez való jog	I	N
4. magánélethez való jog	I	N

13. feladat

Kapcsoljátok a kifejezésekhez az alábbi jellemzéseket:

1. El ítélet
2. Xenofóbia
3. Rasszizmus
4. Tolerancia

A. A más véleményének tiszteletben tartása, megértés, türelem.

B. Megvetés, ellenséges magatartás, kész gondolat (saját vélemény) egy személyről vagy személyek egy csoportjáról kell megismerés és indok nélkül

C. Félelem, gyűlölet az idegenekkel szemben.

D. Más népekkel szembeni gyűlölet, népek elnyomása.

14. feladat

Csoportosítsd az emberi jogi szervezeteket megalakulásuk időpontja szerint:

1. 1945	A. Európa Tanács
2. 1995	B. ENSZ megalakulása
3. 1949. április	C. EBESZ
4. 1949 május	D. NATO megalakulása

15. feladat

Kapcsold össze az alábbi szervezeteket azon szervezetekkel, melyekbe tartoznak:

1. Európai Bíróság
2. Nemzetközi Bíróság
3. Emberi Jogok Európai Bírósága
4. Észak-atlanti Tanács

- A. ENSZ
- B. NATO
- C. Európa Tanács

D. Európai Unió

16. feladat

Kapcsold össze az alábbi jellemzéseket a helyes kifejezésekkel:

1. A vádlottat b nösségének bizonyításáig ártatlannak tekinteni í
2. Afrikában a fekete lakosság faji megkülönböztetésének, vagy a feketék és fehérek elkülönítésének neve í
3. Egyenjogúsítás, felszabadítás, függetlenség megszerzése í
4. Zsidók és egyéb nemzetekhez tartozók kiirtása a nácik részér l í

- A. emancipáció
- B. holokauszt
- C. apartheid
- D. ártatlanság vélelme

17. feladat

A nemzetközi szervezetekhez csoportosítsa azokat a jogokat, melyeket a szervezet véd

1. Európa Tanács
 2. Unicef
 3. UNHCR
 4. Amnesty International
- A. gyermekek jogai vagy gyerekjogok
 - B. menekültek jogai
 - C. politikai jogok, politikai üldözöttek jogai
 - D. összes emberi és szabadságjog

18. feladat

A SZK Alkotmánya szavatolja az alapvet emberi és szabadságjogokat:

- A. Mindenkinek
- B. 18. évnél id sebb személynek
- C. Csak a Szlovák Köztársaság állampolgárainak
- D. Mindenkinek, aki állandó lakóhellyel rendelkezik a SZK-ban

19. feladat

Döntsék el, az emberi jogokkal foglalkozó mely dokumentum ünnepelte 2009-ben 20. évfordulóját:

- A. A kínzás és az embertelen bánásmód megelő zésér l szóló európai egyezmény
- B. Egyezmény a gyermekek jogairól
- C. Egyezmény az emberi jogok védelmér l
- D. Európai Szociális Charta

20. feladat**Demokratikus társadalomban korlátozhatók az emberi és szabadságjogok?**

- A. nem, mert az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata minden embernek biztosítja az alapvető jogokat és szabadságokat
- B. bármely államigazgatási vagy önkormányzati szerv korlátozhatja törvényes alap nélkül is
- C. csak törvény alapján korlátozhatók, ha az érvényesítésükkor fennállna a veszélye annak, hogy mások jogai lesznek korlátozva vagy befolyásolva
- D. faji, nemi, nemzetiségi, vagyoni alapon, társadalmi helyzetre való tekintettel korlátozhatók

21. feladat**A kisebbségek és etnikai csoportok jogai közé, melyeket a Szlovák****Köztársaság Alkotmánya szavatol, nem tartozik:**

- A. politikai pártok alapításának joga nemzetiségi elv alapján
- B. A Szlovák Köztársaság szuverenitásának és területi egységének megsértéséhez való jog
- C. a nemzeti kisebbség nyelvének használatához való jog a hivatalos érintkezéskor
- D. nemzeti kisebbségi tannyelvű iskola látogatásának joga

22. feladat**Mely dokumentum ajánlotta a halálbüntetés eltörlését:**

- A. Szlovák Köztársaság Alkotmánya
- B. Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata
- C. Európai egyezmény az emberi jogok védelméről
- D. A kínzás és az embertelen bánásmód megelőzéséről szóló európai egyezmény

23. feladat**A szólásszabadság az egyik alapvető emberi jog. Válasszátok ki azt a lehetőséget, mely ennek érvényesítésére vonatkozik:**

- A. a szólásszabadság semmi által sem korlátozott, véleményünket más emberek jogaira és szabadságaira való tekintet nélkül kifejezhetjük
- B. szabadon csak a felnőttek fejezhetik ki magukat, a gyermekeknek tilos azt gondolniuk, amit akarnak és ezt szabadon kifejezniük
- C. a szólásszabadság korlátozott, nem nyilváníthatunk ki egyetlen, sértő, diszkriminatív vagy másokat gyalázó véleményt
- D. szabadon csak az emberek bizonyos csoportja nyilatkozhat (politikusok, vállalkozók, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsának képviselői, a kormánytagok, a helyi képviselő-testületek képviselői, újságírók, televíziós és rádiós műsorvezetők)

24. feladat**Az alábbiak közül melyik fejezi ki legpontosabban a diszkrimináció fogalmát?**

- A. megvető magatartás egy bizonyos csoportba tartozó személlyel szemben (metallista, rapper, pankí)

- B. nem egyenlő és rossz bánásmód az emberekkel vagy egész csoportokkal azok részéről, akik úgy érzik, hogy elnyben részesülnek
- C. érdektelenség más emberek problémáiról
- D. az emberek felületes megítélése kizárólag azok külső megjelenése, ruházatkodása, vagyona, társadalmi helyzete alapján

25. feladat

Válaszd ki az alábbiak közül azt a szókombinációt, melyben alapvető emberi jogok szerepelnek:

- A. pihenéshez, foglalkozás szabad megválasztásához, tisztességes munkakörülményekhez való jog
- B. lakhelyhez, alapvető véltetéshez, alapvető orvosi ellátáshoz való jog
- C. élethez, levéltitokhoz, személyi szabadsághoz és biztonsághoz való jog
- D. egészséges környezethez és jogi védelemhez való jog

26. feladat

Ha Ti és születek szeretnék tudni, milyen jogok és kötelezettségek illetnek meg, az iskolaévi kezdetén ezt megtudhatjátok:

- A. az iskolai oktatási programból
- B. az iskola belső szabályzatából
- C. az osztálykönyvből és az osztályozóívben
- D. az iskolai weboldalról

27. feladat

Az alábbi lehetőségek közül válasszátok ki azon szavak kombinációját, mely tartalmazza az összes olyan szerv nevét, melyhez a Szlovák Köztársaság polgárai fordulhatnak, ha emberi jogukat szeretnék megvédeni:

- A. bíróságok, Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa, Európai Bizottság, Emberi Jogok Európai Bírósága, ombudsman (emberi jogok biztosa),
- B. Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa, Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága, Emberi Jogok Európai Bírósága, bíróságok, ombudsman (emberi jogok biztosa),
- C. bíróságok, Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága, Európai Bizottság, Emberi Jogok Európai Bírósága, ombudsman (emberi jogok biztosa),
- D. Szlovák Köztársaság kormánya, bíróságok, Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága, Európa Parlament, ombudsman (emberi jogok biztosa).

28. feladat

Folytatható alapiskolai tanuló ellen büntető eljárás, és elítélhető igazságos bírósági eljárás során szabadságvesztésre, ha bűncselekményt követ el ?

- A. Nem, mert gyermeknek tekintendő.
- B. Bűncselekményért minden alapiskolai tanuló elítélhető függetlenül az életkoruktól, a büntetés kiszabásakor figyelembe veszik, hogy fiatalok.
- C. Bűncselekményért csak olyan tanulók ítélték el, akik betöltötték 14. életévüket, miközben a büntetés kiszabásakor figyelembe veszik, hogy fiatalok.
- D. Bűncselekményért csak olyan tanulók ítélték el, akik betöltötték 15. életévüket, miközben a büntetés kiszabásakor figyelembe veszik, hogy fiatalok.

29. feladat

A Szlovák Köztársaság Alkotmányának egésze, mint országunk alaptörvénye, mely magába foglalja polgáraink alapvető jogait és szabadságait, mikor lépett hatályba?

- A. 1992. szeptember 1.
- B. 1918. október 28.
- C. 1992. július 17.
- D. 1993. január 1.

30. feladat

Azzal, hogy a demokratikus társadalomban szabadon érvényesíthetjük jogainkat, elválaszthatatlanul összefügg

- A. cselekedeteinkért való felelősség,
- B. a választás lehetősége, hogy figyelembe vesszük önmagunk és más emberek jogait,
- C. mások jogainak tiszteletben tartása,
- D. jogaink érvényesítésének semmilyen feltétele sincs.

31. feladat

Demokratikus társadalomban korlátozhatók az emberi és szabadságjogok?

- A. nem, mert az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata minden embernek biztosítja az alapvető jogokat és szabadságokat
- B. csak törvény alapján korlátozhatók, ha az érvényesítésükkor fennállna a veszélye annak, hogy mások jogai lesznek korlátozva vagy befolyásolva
- C. bármely államigazgatási vagy önkormányzati szerv korlátozhatja törvényes alap nélkül is
- D. faji, nemi, nemzetiségi, vagyoni alapon, társadalmi helyzetre való tekintettel korlátozhatók

32. feladat

A gazdasági jogok közé nem tartozik:

- A. a foglalkozás szabad megválasztásának joga
- B. munkához való jog
- C. gyülekezési és egyesülési jog
- D. a munkából való önkényes elbocsátás elleni védelemre való jog

33. feladat

Az alábbi állítások közül melyik jellemzi az Európai Unió polgárainak jogait?

- A. Az EU tagállam polgárai az összes tagállamban saját nemzeti pénznemükkel fizethetik ki az áruk és szolgáltatások ellenértékét
- B. Az EU polgárainak lehetőségek van az EU összes tagállamában munkalehetőségeket keresni és dolgozni.
- C. Az Európai Parlamentbe csak az EU öt legnagyobb tagországának polgárai választhatják meg képviselőiket.
- D. Az EU polgára nem jogosult állandó tartózkodási engedélyhez folyamodni más EU tagállamban

34. feladat

A Szlovák Köztársaság polgára hány éves korában lehet:

- A. elnök
- B. ombudsman
- C. alkotmánybíró
- D. parlamenti képviselő

Úloha 35

A SZK Alkotmánya rendelkezik az emberi jogok biztosának intézményéről.

Írja le:

1. Milyen idegen nyelv kifejezés jelöli ezt a tisztséget?
2. Ki tölti be a SZK-ban jelenleg ezt a tisztséget?